

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

79. évfolyam, 86. szám
1989. április 13., csütörtök

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Esélyylesés

A KSH Csongrád Megyei Igazgatóságán az idén elkészült a Gazdaságkutató Intézet szokásos év eleji felmérésének kérdőívei alapján összeállított jelentés

Az 1989. évi, ipari vállalati elképzelésekről adott előrejelzések alapján még mindig nem várható jelentős előrelépés a stabilizációs program megvalósításához. A népgazdasági terv 1989-ben az ipari termelés stagnálásával, illetve egyszázalékos csökkenésével számol. A vállalati előrejelzések alapján 1989-ben nem várható a termelés visszaesése. A gazdálkodószervezetek egyharmada a termelés stagnálásával, fele a növekedésével számol, visszaesést csak 4 vállalat jelez. Az utóbbi években nehéz helyzetben levő könnyűipari vállalatok többsége növekedést prognosztizál. A fejlődés, a váltás alapvető problémáját jelzi, hogy a vállalatok nagy része továbbra is a piaci keresletet és a hazai anyag-alkatrész ellátást tartja a termelés-növekedés akadályának, a termékek műszaki színvonalá pedig néhány vállalat szerint fékező körülmény. A vállalatok tevékenységükhöz a belföldi anyagbeszerzéseik mérséklését, ütemű növelését tervezik, nem rubel elszámolású importot az előző évvel azonos mennyiségben, rubel elszámolású pedig csökkent mértékben akarnak felhasználni.

A nem rubel elszámolású export további dinamikus bővülését valószínűsítik. E piaci értékesítés növelését akadályozó tényezők között közel azonos súllyal szerepel a piaci kereslet, a jövedelmesség, a termékek műszaki színvonalá, a piaci munka, valamint a termelő kapacitások helyzete. A rubel elszámolású export növelését csak 4 vállalat és egy szövetkezet tervezi. Nem látszik megalapozottnak a vállalatok véleménye a belkereskedelmi értékesítés megítélésében, csaknem a hat tizedük növekedéssel számol (egyharmaduk 10 százaléknál nagyobb), a lakossági vásárlóerő korlátozó gazdaságpolitika mellett, mindössze az egyharmaduk prognosztizál csökkenést.

Az idén sem várható a megyében jelentős nagyságrendű — szerkezetváltással összefüggő — munkakereslet. A létszám a korábbi évekhez hasonló mértékben csökkent. Váltás csak abban látható, hogy az eddig stagnáló, vagy éppen növekvő létszámú ágazatok (nehézipar, élelmiszeripar) is csökkenéssel, a könnyűipariak pedig az eddigieknél mérsékeltebb visszaeséssel számolnak. Szervezeti létszámleépítés alig fordul elő a vállalati tervekben.

A vállalatok 1989. évben az előző évihez hasonló nagyságrendben kívánnak a VGMK-k tevékenységére támaszkodni. A korábbiakhoz képest a vállalati munkaközösségek csökkenésével kleső kapacitást a főmunkaidő jobb kihasználásával, a belső vállalkozás fejlesztésével és a kooperáció bővítésével tervezik pótolni.

A hatékonyabban működő, korszerűbb szervezeti rendszer kialakulását segíti a társasági törvény módosítása és a vállalati, szövetkezeti törvény módosítása. Az előrejelzést adó megyei vállalatok közül mindössze egy nehézipari vállalat tervezi egy gyárának az önállósítását, de közel a negyztizedük foglalkozik részvénytársasági, illetve vegyes vállalati forma létrehozásával. A folyamatosan módosuló gazdasági szabályozók miatt a vállalatok nehezen tudnak megalapozott hosszabb távú tervet készíteni. Az 1990-es évek elejére kialakított átfogó fejlesztési koncepciók

1989. évi átdolgozásra kényszerülnek. A szigorodó monetáris szabályozás az elmúlt évben több gazdálkodó szervezetet hozott nehéz helyzetbe. A központilag elrendelt hitelszűkítés, a fizetőképesség gyengülése következtében állandósult a sorbanállás. A vállalatok 1989-ben az előző évihez hasonló pénzügyi helyzettel számolnak, a négyötöd részük tart attól, hogy fizetési nehézségek lesznek. Nem várható viszont a felszámolási és szanálási eljárásokra alapozott selektáció gyorsulása. A megyei vállalatok közül egy sem számít arra, hogy 1989-ben felszámolási eljárás indul ellene.

A vállalati elképzelések alapján 1989-ben — folyó áron — mintegy 30 százalékkal fordítanak többet ipari beruházásokra, mint az előző évben. A technológiai korszerűsítési törekvéseket jelzi, hogy legnagyobb mértékben a nem rubelbeleszámlálású gépek importját kívánják növelni. Az ágazatok közül a könnyűipar számol a legnagyobb mértékű fejlesztéssel.

Az építőiparban éleződik a verseny. A népgazdasági tervvel szemben, amely az országos építés-szerelés több mint 2 százalékos csökkenésével számol, a megyei kivitelezők tevékenységük szinten tartását, sőt, a tanácsai vállalatok 6-10 százalékos növelését tervezik. Tovább kívánják bővíteni

viszont ipari termelésüket, aminek hatására az alaptevékenység aránya a termelési értékből tovább csökken.

A becslések szerint 1989-ben az ágazatban munkaerőgond nem lesz. A korábbi évekre jellemző drasztikus leépülésekkel szemben az idén az állami kivitelezők mérsékeltebb — 3-4 százalékos — létszámcsökkenéssel számolnak. Létsszámleépítést egy minisztériumi szervezet jelzett, ahol a fizikai állományát 120 fővel, a szellemi dolgozókat 35 fővel kívánják csökkenteni.

Az ez évi szabályozóváltozásoktól a vállalatok korábbi bergazdálkodási köztársasági elvű elvárják. A teljesítményekkel összhangban az átlagkeresetek 7-10 százalékos növelését tervezik. Ugyanakkor úgy ítélik meg, hogy az importgazdálkodás és a műszaki fejlesztés terén a szabályozók hatására mozgásterük nem, vagy csak kissé növekszik.

Beruházásokra — főként az ipari termelés fejlesztése érdekében — általában az előző évinél több pénz jut. Ipartelepek kihasználására a kivitelezők tökével rendelkező társak jelentkezésére is számítanak.

A pénzügyi helyzetük alakulásának megítélésénél valamennyi prognosztizáló vállalat — főleg szállítókkal kapcsolatban — fizetési nehézségektől tart. Az építőipar ez évi árszínvonal-növekedését az építési-szerelési tevékenység esetében 2-12, az anyagfelhasználásnál 8-12 százalékra becsülik. Az ágazat 1989. évi mérleg szerinti, illetve tiszta nyereséges vállalati vélemények szerint több lesz az elmúlt évinél.

Az adatok értékelésénél figyelembe kell venni, hogy a vállalati vélemények csak a változás várható irányára, tendenciájára vonatkozó becslések, amelyek a felmérés időpontjában — 1989. januárjában — érvényes vállalati elképzeléseken alapulnak.

Fekete Istvánné

Pálfalvi Zoltánné

(Elemző írásunkat a 3. oldalon közöljük.)

A környezet védelméért

A most alakuló településvédelmi, -szépitő egyesületek engedélyezésének, bejegyzésének megkönnyítését kezdeményezi a Város-Község Védő és Szépitő Egyesületek Szövetsége. Többek között ezzel is foglalkozott a szövetség választmányának napokban megtartott ülésén. Az épített, s a természeti környezetért önzetlenül tevékenykedő emberek közösségei nehezményezik ugyanis, hogy a hivatalos eljárás a jelentős intézményi háttérrel rendelkező szervezetekhez hasonló követelményeket támaszt velük szemben és a megalakuláskor. A szövetség szeretné elérni, hogy a közösségek bürokratikus eljárások nélkül kevesebb vesződséggel érhessek el a bejegyzést, s tevékenységük hivataltól

formában is az adott település érdekében.

A szövetség javasolja, hogy az új alkotmány külön is rendelkezze az épített és a természeti környezet védelméről. Támogatják a műemléki törvény megalkotását. Az eddigieknél nagyobb társadalmi figyelmet érdemel ugyanis a településeken található különféle építészeti értékek védelme. Sürgetik, hogy a költségvetés megfelelő anyagi eszközöket biztosítson a célra helyi tanácsoknak, önkormányzatoknak. Javasolják, hogy műemlékek nyilvánítás kezdőd-

Nincs szükség nitrogénműtrágyára

Fölmérhetetlen gazdasági és környezetvédelmi eredmények várhatók attól az eljárástól, amelyet Magyarországon a nitrogén levegőből történő megkötésének kísérleteivel folytatnak. A módszer ismertetésére szervezett kihelyezett tudományos ülést a Miskolci Akadémiai Bizottság Agrokémiai Bizottsága szerdán Sajóbáonyban, az Észak-Magyarországi Vegyiművekben. Pacsay Ágoston, a Philaxia Vegyészeti Gyár üzemvezetője számolt be arról, hogy Pest megyében néhány termelőszevetkezet kísérleti jelleggel több száz hektáron eredményesen alkalmazza a Philaxia fermentációs oldatát, amely lehetővé teszi, hogy a szántóföldeken termelt növények a levegő nitrogéntartalmát közvetlenül hasznosítsák. Ezzel a műtrágyázásnál olcsóbb, gazdaságosabb és környezetkímélő lehetőséget kínálunk a természetnek a növekedésére. A fermentálással előállított és a talajra juttatott baktériumok segítségével feleslegessé válik a műtrágya használata.

Az új eljárásnak, gazdaságossága mellett, környezetvédelmi jelentősége is figyelemre méltó.

Tanácskozott az MSZMP Központi Bizottsága

Vastagh Pált, a Csongrád megyei pártbizottság első titkárát a Politikai Bizottság tagjává választották

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága április 12-én ülést tartott. A testület Grósz Károlynak, az MSZMP főtitkárának előterjesztésében megvitatta és elfogadta azt a jelentést, amelyet a pártvezető testületei munkatársak és módszereinek tanulmányozására kiküldött bizottság készített. A munkabizottság a többi között megállapította, hogy a párt politikai, ideológiai és szervezeti gondokkal küzd, de már jelen vannak a kibontakozást, a megújulást jelző folyamatok is.

A Központi Bizottság személyi kérdésekről is határozott. A testület titkos szavazással tíz új taggal bővítette ki a Központi Bizottságot. Elfogadta a főtitkár és a Politikai Bizottság lemondását, majd ennek a testületnek a tagjairól is titkos szavazással határozott. A KB új tagjai: Barabás János, a budapesti pártbizottság titkára; Gábor

András, a Tungsram Rt. vezérigazgatója; Gyuricsku Kálmán, a Szabolcs-Szatmár megyei pártbizottság első titkára; Karvalits Ferenc, a Zala megyei pártbizottság első titkára; Kiss Péter, a budapesti KISZ-bizottság első titkára; Kovács László, a külügyminiszter-helyettes; Lenkei Csaba, a Sajtóügyi Bizottság Sajtóügyi Osztályának vezetője; Major László, a KB-iroda vezetője; Modiné Madár Ilona, a dunaujvárosi pb első titkára; Vastagh Pál, a Csongrád megyei pártbizottság első titkára.

A Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára ismét Grósz Károly. A Politikai Bizottság további tagjai: Hámori Csaba, Iványi Pál, Jászó Mihály, Németh Miklós, Nyers Rezső, Pozsgay Imre, Tatai Ilona és Vastagh Pál.

A Központi Bizottság az ülésről közleményt ad ki. (A szövevívi tájékoztatást a 2. oldalon ismertetjük.)

Nyolcmillió forint segítség

Tanácsi pénzmaradványból a szegényeknek

A legutóbbi gazdasági intézkedések okán lehetetlen helyzetbe került társadalmi rétegek anyagi gondjain próbál enyhíteni Szeged város tanácsa. A segítőkéz köréről, a támogatás összegéről, a pénzforrás elteremtéséről tartott tegnap, szerdán sajtótájékoztatót Csonka István, a városi tanács elnöke, Matusik Sándor, a művelődési osztály, és Csergő Tibor, az egészségügyi osztály vezetője.

Mint elmondták, az előző évben fel nem használt tanácsai pénzmaradványból 2,2 millió forinttal járunk hozzá a gyermekétkeztetési díjakhoz és 6 millió forintot fordítanak az alacsony nyugdíjasok megsegítésére, a gyógyszeráremelések ellensúlyozására.

A régen differenciált, a szülői jövedelméhez igazí-

tott napközis díjakat ez évben egységesítették, és összegét — függetlenül a család anyagi helyzetétől — mindenki számára napi 28 forintban állapították meg. Ez az egyenlődi több mint 2 ezer alacsony jövedelmű szegedi családnak okoz már megoldhatatlan gondot. Igazolandó ezt, hogy nem kevés azoknak a száma, akik nem tudják megfizetni a napközis díjat, és a gyermekek iskolai étkeztetését, vagy az ebédet csak úgy áll módjukban megfizetni, ha lemondják a tízórait és az uzsonnát. A legkritikusabb helyzetben lévő családok anyagi gondjainak érzékeltesére írjuk: 671 gyerek él olyan családban, amelyben az egy főre jutó jövedelem nem éri el a 3 ezer forintot. 385 gyerek esetében a 2 ezret, és 18 azoknak a száma, akiknek családjában ezer forint alatt van az egy főre jutó jövedelem. Rajtuk kívül közel ezer gyerek szorul egyéb okok — a nagyszülők vagy testvérek nevelik — anyagi támogatásra.

Ezért a tanács-vb döntése szerint 1989. február 1-jétől (visszamenőleg) június 30-áig 270 óvodás és 1300 általános iskolás számára biztosítanak átlagosan havi 100 forintot napközis támogatást. Az iskolák, óvodák rendelkezésére bocsátott keretösszegek elosztásáról megkérdezték az oktatási intézmények.

A térítési díj emelése jelentős gondot okoz majd a nyári napközis táborokban is. A szegedi nyári táborok-

ban való részvétel biztosítása érdekében a következő döntés született: a legrászorultabbak közül 120 gyerek ingyen veheti igénybe, 120-an 50 százalékos kedvezményt kapnak, és 120 gyermek számára havi 100 forintos kedvezményt biztosítanak. A városi tanács balatonkenesei napközis táborában pedig 560 gyerek kap 50 százalékos kedvezményt. A következő tanévben — szeptember 1-jétől december 31-éig — 356 óvodásnak, 1900 általános és 250 középiskolásnak tudnak havi 100 forintos étkezési-díj-kedvezményt biztosítani.

A legnagyobb anyagi gonddal a 70 éven felüli, egyedülálló idős emberek küszködnek. Közülük eled-egy csak azok kérhettek eseti szociális segélyt, akiknek havi jövedelmük nem haladta meg a 3 ezer 500 forintot. Szeged város tanácsa úgy látja célszerűnek e társadalmi réteg megsegítését, ha ezt a határt 4 ezer 500 forintra módosítja. Tehát ezentúl valamennyi 70 éven felüli, 4 ezer 500 forintnál nem több jövedelemmel rendelkező ember jogosult eseti szociális segélyre. Ez egy évben hat alkalommal kérhető, összege 3 ezer forint terjed.

Az eseti segélyt nem célszerű elválasztani a gyógyászati segélytől, hiszen előfordulhat, hogy a kérelmezőnek nemcsak a gyógyszerkiadásokkal, hanem egész életvitelének biztosításával van gondja. Az eseti szociális segély-kérelmek elbírálásakor eszentül — egyébként Szegeden április elseje óta — nem kutatják a tartásra kötelezhető hozzátartozókat, nem végeznek környeztanulmányt, tehát felesleges zaklatások nélkül adják a pénzt az arra jogosultaknak és rászorulóknak. K. K.